

Anti Pest protocol

Kameleon

ANTI-PEST PROTOCOL

21 RT / 71488
Stradivariusstraat 159
3822 DP Amersfoort
033 4550488
kameleon@kpoa.nl
www.kbskameleon.nl

Inhoud

1. Doelstelling van het protocol
2. Voorwaarden voor beleid
3. Wat wordt er onder pesten verstaan?
4. Signalen dat een kind gepest wordt.
5. Activiteiten in het kader van preventie.
6. Als er dan toch gepest wordt.
7. Als het pesten door blijft gaan.
8. Sanctiebeleid
9. Adviezen voor ouders/verzorgers* **Wanneer we spreken over ouders bedoelen we ouders en verzorgers.*

1. Doelstelling van het beleid

We willen streven naar een vreedzame pestvrije school. We vinden dat we er alles aan moeten doen om de aan onze zorg toevertrouwde leerlingen een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen, zodat ze zich optimaal ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Dit protocol is een onderdeel van het **schoolveiligheidsbeleidsplan**. Dit protocol is een uitwerking van de uitgangspunten die beschreven staan in dit schoolveiligheidsbeleidsplan en is meer gericht op het praktisch gebruik wanneer het pest gedrag zich voordoet.

De volgende uitgangspunten staan beschreven in het schoolveiligheidsbeleidsplan:

Pesten

1. Wij willen bij de aanpak van pesten op school uitgaan van:
 - a. hulp aan het gepeste kind;
 - b. hulp aan de pester;
 - c. hulp aan de zwijgende middengroep;
 - d. hulp aan de leerkracht;
 - e. hulp aan de ouders.
2. De voorwaarden die nodig zijn om hieraan gestalte te geven komen in diverse situaties onder de aandacht zoals in het programma van de sociaal-emotionele ontwikkeling. We schenken aandacht aan de preventieve aanpak middels verschillende programma's.

Deze programma's kunnen zijn:

 - a. Ouderavonden rondom een veilige school organiseren;
 - b. Situaties creëren voor leerlingen waarin zij allerlei ervaringen opdoen rond dit thema met als doel meer weerbaar te worden en een veilig klimaat te scheppen voor iedereen;
 - c. Voor de lessen beginnen en eindigen staat een leerkracht bij de ingang om de leerlingen te begroeten. Tijdens het speelkwartier is er toezicht;
 - d. Niemand aanspreken met bijnamen die als kwetsend kunnen worden ervaren;
 - e. Adequaat reageren op pesten door tijdige signalering en het bespreken hiervan. Dit alles gebeurt op een constructieve manier met wederzijds respect;
 - f. Als de situatie het verlangt ouders van één of meerdere partijen erbij te betrekken, dit in overleg met de directie.

2. Voorwaarden voor anti pestbeleid

Om pestgedrag te kunnen voorkomen en/of aanpakken voldoen we aan de volgende voorwaarden:

- ⊗ Leerlingen, onderwijzend personeel, niet onderwijzend personeel en ouders zien pesten als een probleem. Het pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkrachten. Het is belangrijk dat het door ouders, leerlingen en anders betrokkenen gemeld wordt bij de leerkracht, zodat we er samen verantwoordelijk voor zijn;
- ⊗ De Kameleon wil pesten voorkomen. We zijn preventief bezig en wachten niet op pestproblemen;
- ⊗ De leerkrachten op de Kameleon kunnen pesten signaleren. De leerkrachten nemen naar aanleiding daarvan ook duidelijk stelling;
- ⊗ Op de Kameleon praten we niet alleen over pesten, maar passen afspraken en omgangsregels toe in concreet gedrag en in concrete situaties. Op deze wijze wordt kennis omgezet in een vaardigheid om positief met elkaar om te kunnen gaan;
- ⊗ In de houding van alle medewerkers lezen leerlingen af, dat er respect is voor elkaar en voor alle leerlingen en ouders op de Kameleon. Wij laten in ons gedrag duidelijk zien wat de Kameleon verstaat onder een veilige school;
- ⊗ De Kameleon beschikt over een herkenbare aanpak volgens de methode 'De Vreedzame school' en de 8 Kameleonetjes;
- ⊗ Als ouders menen dat de school in gebreke is gebleven bij het oplossen van een pestprobleem volgens dit protocol dan kunnen zij onze vertrouwenspersoon inschakelen. Deze maakt melding bij de klachtencommissie die het probleem onderzoekt, deskundigen raadpleegt en het bevoegd gezag adviseert.

3. Wat wordt er onder pesten verstaan?

Als we het over pesten hebben, denken we aan zaken als:

- ⊗ Buitengesloten worden of genegeerd (doen alsof je niet bestaat).
- ⊗ Uitgescholden worden vanwege het anders zijn, bv. kleding, uiterlijk, gedrag.
- ⊗ Door een groepje leerlingen zonder reden in elkaar geslagen worden.
- ⊗ Bedreigd worden, dat je in elkaar geslagen wordt of opgewacht wordt als je de volgende keer geen geld, snoep of iets dergelijks meeneemt.

Kenmerken van pestgedrag:

- ⊗ Pesten gebeurt berekend, men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- ⊗ Pesten is duurzaam; herhaaldelijk, systematisch en langdurig. (Het stopt dus niet vanzelf.)
- ⊗ Pesten is een ongelijke strijd: 'De pestkop ligt altijd boven'.
- ⊗ De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; hij/zij wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
- ⊗ Het pesten gebeurt meestal door een groep (pestkop, meelopers en supporters) tegenover een geïsoleerd slachtoffer.
- ⊗ Pesten heeft meestal een vaste structuur; pestkoppen zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers.

Gevolgen:

- ⊗ Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als geestelijk) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook heel lang naslepen.
- ⊗ Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen; het herstel verloopt moeizaam.
- ⊗ Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind.
- ⊗ De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat; iedereen is angstig en men wantrouwt elkaar; men is weinig open of spontaan; men telt weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

4. Signalen dat de leerling gepest wordt

Dit kunnen o.a. zijn:

- ☉ Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- ☉ Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- ☉ Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- ☉ Briefjes doorgeven.
- ☉ Beledigen.
- ☉ Opmerkingen maken over huidskleur, haardracht of kleding.
- ☉ Isoleren.
- ☉ Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- ☉ Op weg naar huis achterna rijden.
- ☉ Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- ☉ Bezittingen afpakken.
- ☉ Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kun je nog verder uitbreiden. Je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop leerlingen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen.

5. Activiteiten in het kader van preventie

Met interactie, instructie en klassenmanagement scheppen we de voorwaarden voor een pedagogisch klimaat waarin elk kind tot zijn recht komt. Als we daar stap voor stap verbeteringen in aanbrengen, werken we ook aan veiligheid.

Hoe werken we daar in de klas aan?

- ☉ De manier waarop we met leerlingen omgaan.
- ☉ De manier waarop we de leerlingen bij de les betrekken hen aanmoedigen, helpen, corrigeren, het gevoel geven dat ze ook fouten mogen maken.
- ☉ De manier waarop we rekening houden met verschillen tussen leerlingen.
- ☉ De manier waarop we het werken in de groep organiseren.
- ☉ In elke groep worden de afspraken en regels aan het begin van het schooljaar besproken en op papier gezet. De afspraken hangen duidelijk zichtbaar op in het lokaal. (Waar mogelijk worden afspraken geformuleerd naar gewenst/verwacht gedrag.)
- ☉ We leven de richtlijnen van De Vreedzame School na.

Deze afspraken en regels komen neer op het volgende:

- ☉ Je beoordeelt andere leerlingen niet op hun uiterlijk.
- ☉ Je sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.
- ☉ Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
- ☉ Je komt niet zonder toestemming in het laatje van een ander kind.
- ☉ Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.
- ☉ Je lacht een ander kind niet uit en je roddelt niet over andere leerlingen.
- ☉ Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
- ☉ Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.
- ☉ Je bemoeit je niet met het conflict door zomaar een partij te kiezen.
- ☉ Als je zelf een conflict hebt, praat het eerst uit, lukt dat niet dan meld je dat bij de leerkracht en vraag je om een mediator.

- ☉ Het conflict bespreek je volgens het stappenplan mediatie. Lukt het niet om tot een oplossing te komen dan meld je dat bij de leerkracht
- ☉ Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan meld je dat bij de leerkracht. Dat is geen klikken!
- ☉ Wanneer er een kind gepest wordt dan meldt de leerkracht dit bij de intern-begeleider.

Aanbod in lessen:

- ☉ De Kameleon werkt in alle groepen met het lesmateriaal van 'De Vreedzame school'.

Mediatie:

- ☉ In de groepen 6, 7, en 8 is een groep leerlingen geschoold om mediatie uit te voeren.
- ☉ Dit zijn leerlingen waarvan de klas zegt dat zij geschikt zijn én waarvan de leerlingen aangeven dit zelf ook te willen.
- ☉ Zij gebruiken het stappenplan mediatie.
- ☉ Er zijn structurele bijeenkomsten voor de mediatoren.
- ☉ Mediatoren zijn in de pauze te herkennen aan een blauw hesje.
- ☉ Na een mediatie vullen zij het formulier mediatie in.

Signalering van (on-)gewenst gedrag:

De sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen wordt bijgehouden in de KIIJK lijst voor de kleuters en via Vreedzame school enquête en sociogram voor de overige groepen. De klassenoverzichten worden besproken tijdens een bouw/zorgvergadering.

Waar vinden we de regels

Leerkrachten vinden de afspraken, omgangsregels en het pestprotocol in de klassenmap die in elke groep aanwezig is. Ouders kunnen de regels/afspraken elk jaar vinden in de schoolgids en op de website van de school.

6. Als er dan toch gepest wordt. (Curatieve aanpak)

Het kan natuurlijk voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer nog gepest wordt. Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkrachten. Het is belangrijk dat het gemeld wordt door ouders, leerlingen of anders betrokkenen bij de leerkracht. Als gezien wordt, of door onderzoek bij vermoeden of horen bevestigd wordt dat er gepest wordt, dan gaan we over tot de volgende aanpak:

1. De gepeste ondersteuning geven

- De gepeste serieus nemen. Aangeven dat je actie gaat ondernemen.
- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- De leerling laten inzien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil. Enz.

2. De pester stoppen

- ☉ In gesprek aangeven dat je het gedrag afkeurt.
- ☉ Zoeken naar de reden van het pesten.
- ☉ Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- ☉ Excuses laten aanbieden.
- ☉ Aangeven dat je verwacht dat de pester zich houdt aan de afspraken en omgangsregels zoals die bekend zijn.

- ⌚ Ingaan op eventuele sancties zoals binnenblijven, tijdelijk niet mee mogen doen of nablijven tot alle leerlingen naar huis zijn.
- ⌚ Tenslotte afspraken maken over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week in een kort gesprek aan de orde.
- ⌚ Waardeer nadrukkelijk positief gedrag.

3. Meelopers aanspreken

- De meeloper zien wij als een passieve pester.

- ⌚ Hij is medeplichtig. De meeloper blijft op afstand, doet niets om het pesten te stoppen. Hij neemt het niet op voor het slachtoffer. Hij lacht mee met de pester omdat hij (waarschijnlijk) bang is om zelf gepest te worden.
- ⌚ Deze dingen worden bespreekbaar gemaakt in de groep.
- ⌚ Informatie over pestgedrag valt niet onder 'klikken'. De groep moet dit duidelijk ervaren. ----Wijs de groep nog eens op de omgangs- en gedragsregels.

Dossier aanleggen

De leerkracht maakt een verslag in (Parnassys) het leerling-dossier over de betreffende situatie en de gevolgde aanpak.

Ouders van de pester en de gepeste worden op de hoogte gebracht van de feiten.

7. Als het pesten door blijft gaan

Als het pesten doorgaat gaan we activiteiten ondernemen waarbij alle vijf betrokken partijen (de gepeste, de pester, de meelopers de leerkrachten en de ouders) aandacht krijgen.

Het vijfsporenbeleid.

1 - Hulp aan het gepeste kind.

- ⌚ Maak bespreekbaar waarom de leerling gepest wordt.
- ⌚ Sociale vaardigheidstraining aanvragen of schoolmaatschappelijk werk door leerkracht in overleg met ouders.
- ⌚ Gesprekken met ouders, eventueel samen met het schoolmaatschappelijk werk of intern begeleider.
- ⌚ 'Hoe verder' afspraak.

2 - Aanpak van het gedrag van de pester en hulp aan de pester (zie hoofdstuk 8 sanctiebeleid)

- ⌚ Straffend gesprek omdat hij geen veiligheid heeft geboden.

Mogelijke straffen:

- ⌚ Lezen van boeken.
- ⌚ Binnen blijven in de pauze.
- ⌚ Pesttest doen (Uitgave NKO) onderbegeleiding van de intern begeleider.
- ⌚ Kind later naar huis laten gaan **in overleg** met de ouders.
- ⌚ Gesprek met ouders/verzorgers over de situatie. Aan hen vragen om aan het probleem een einde te maken.
- ⌚ Ouders/verzorgers kunnen niet ontkennen dat hun kind pest. Alle activiteiten zijn vastgelegd in (Parnassys) het leerlingdossier.

Probleemoplossende gesprekken door leerkracht eventueel in samenwerking met het schoolmaatschappelijk werk, intern begeleider of de directie. Onderzoeken wat de reden voor het pestgedrag kan zijn:

- ⊗ Weinig aandacht van de ouders.
- ⊗ Lichamelijke bestraffing door ouders.
- ⊗ Ouders corrigeren agressief gedrag niet.
- ⊗ Niet lekker in zijn vel zitten door
- ⊗ Zelf gepest zijn.
- ⊗ Reactie op bepaalde smaak-, geur- of kleurstoffen.
- ⊗ Slecht voorbeeld van ouders of andere volwassenen.
- ⊗ Blootstelling aan geweld via TV of computerspelletjes,

Als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de leerkracht vervolgens de gevoeligheid van de pester voor wat hij met het gepeste kind uithaalt te vergroten.

Sociale vaardigheidstraining aanvragen door de leerkracht in overleg met de ouders, intern begeleider en schoolmaatschappelijk werk.

Maken van een 'hoe-verder' afspraak. Aangeven wat er van de pester wordt verwacht en wat er zal gebeuren als hij verder pest. Indien nodig worden deze afspraken schriftelijk vastgelegd (contract) en ondertekend door de leerling, zijn / haar ouders, de leerkracht en de directie.

3 - Aanpak van de meelopers

- ⊗ Maken van duidelijke afspraken via gesprekken.
- ⊗ Gemaakte afspraken worden na bepaalde tijd gecontroleerd.
- ⊗ Contact met ouders/verzorgers.
- ⊗ Aantekening in het leerlingdossier.

4 - Leerkrachten (team)

- ⊗ Gemaakte afspraken doorgeven.
- ⊗ Collectieve controle op afspraken.
- ⊗ Bespreken in vergadering.
- ⊗ Leerkracht moet informatie hebben over achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en aanpak. (Orthotheek)
- ⊗ Als leerkrachten het probleem niet willen of kunnen zien is de inschakeling van een vertrouwenspersoon mogelijk. Deze kan een klacht indienen bij de landelijke klachtencommissie.

5 – Ouders

- ⊗ -Zoals uit bovenstaande blijkt worden de ouders geïnformeerd en betrokken bij de verdere activiteiten om het pesten te stoppen.

8. Sanctiebeleid

Bij pestbeleid past ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn welke maatregel bij welk gedrag genomen wordt. Het moet ook duidelijk zijn wie in welke situatie een sanctie kan opleggen.

Disciplineladder

Op momenten dat het een leerling niet lukt om zich te gedragen volgens de regels van de school en/of de klas ondernemen wij de volgende stappen:

1. De leerkracht heeft op non-verbale wijze de aandacht van de leerling (d.m.v. een vingerknip of aankijken).
2. De leerkracht geeft de eerste mondelinge waarschuwing met een gedragsinstructie en het benoemen van de mogelijke sanctie: de leerling werkt de rest van het dagdeel op een alleen-werkplek, mag niet buitenspelen en/of krijgt strafwerk mee naar huis.
3. De leerkracht past de sanctie toe: de leerling werkt de rest van het dagdeel op een alleen-werkplek, mag niet buitenspelen en/of krijgt strafwerk mee naar huis.
De leerkracht voert direct na schooltijd een gesprek met de leerling over het gedrag van de leerling.
4. Bij structurele herhaling, dat wil zeggen drie keer fase drie binnen één werkweek heeft de leerkracht 's middags na schooltijd gesprek met de leerling en de ouders. In overleg met het kernteam benoemt de leerkracht de consequenties naar ouders en leerling.
5. Bij een excessieve overtreding van de school -en/of klassenregels worden de ouders verzocht de leerling op te halen van school. De leerling krijgt het werk van de rest van de schooldag mee.
De leerkracht heeft 's middags na schooltijd gesprek met de leerling en de ouders. In overleg met het kernteam benoemt de leerkracht de consequenties naar ouders en leerling.
6. Indien geen verbetering optreedt in het gedrag van de leerling wordt de procedure "Schorsing en verwijdering KPOA" in gang gezet.

9. Adviezen aan de ouders

Ouders van gepeste leerlingen

- ② Houd de communicatie met uw kind open, blij in gesprek met uw kind.
- ② Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- ② Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- ② - Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- ② Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters

- ② Neem het probleem van uw kind serieus.
- ② Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- ② Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- ② Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- ② Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- ② Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders

- ② Neem ouders van het gepeste kind serieus.
- ② Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere leerlingen om te gaan.
- ② Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- ② Geef zelf het goede voorbeeld.
- ② Leer uw kind voor anderen op te komen.
- ② Leer uw kind voor zichzelf op te komen.